

ÖZET

İŞLETME KULUÇKALARI DESTEK HİZMETLERİNİN FİRMA HAYATTA KALMA ÜZERİNDEKİ ROLÜ: COX ORANTILI HAZARD REGRESYON MODELİ İLE İŞ GELİŞTİRME MERKEZLERİNE (İŞGEM) YÖNELİK AMPİRİK BİR ANALİZ

Onur SUNGUR

Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisat Bölümü, Doktora Tezi,

334 sayfa, Kasım 2011

Danışman: Prof.Dr. Murat Ali DULUPÇU

Bu çalışmanın amacı; işletme kuluçkaları programlarının ve kuluçkalarda sunulan hizmetlerin kiracı firma performansına etkisinin araştırılmasıdır. Bu kapsamda; işletme kuluçkalarında sunulan hizmetlerin hayatta kalmaya etkisi Türkiye’de İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) örneğinde araştırılmaktadır. Araştırmanın odağını; Adana, Diyarbakır, Elazığ, Ereğli, Eskişehir, Mersin, Nevşehir, Samsun, Tarsus, Van, Yozgat ve Zonguldak İŞGEM’lerde mevcut bulunan 238 firma ve söz konusu İŞGEM’lerden daha önce çıkış yapmış 176 firma olmak üzere toplam 414 firma oluşturmaktadır.

Oluşturulan araştırma modeli çerçevesinde; İŞGEM hizmetleri (1) büro hizmetleri, (2) paylaşılan/ortak hizmetler, (3) eğitim hizmetleri ve (4) danışmanlık hizmetleri olmak üzere 4 kategoriye ayrılmış ve toplam 22 hizmetten oluşturulmuştur. Uygulama yöntemi olarak Kaplan-Meier hayatta kalma grafikleri ve Cox Orantılı Hazard Regresyon Modeli kullanılmış ve araştırma modeli sonucunda tüm hizmet gruplarının firmaların hayatta kalma olasılıkları üzerinde önemli ve pozitif etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda; sonuçlar büro hizmetlerinin, kiracı firmaların hayatta kalma olasılıklarını 13,5 kat, ortak hizmetlerin 6,3 kat, danışmanlık hizmetlerinin 3,2 kat, eğitim hizmetlerinin ise 6,5 kat arttırdığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, kiracı firmalar ve kiracı firmalar ile dışsal firmalar/kurumlar/aktörler arasındaki ağbağlaşma faaliyetleri de hayatta kalma olasılığını 30,3 kat arttırmaktadır. Bununla birlikte; söz konusu hizmetlerin sunulması ve firmaların bu hizmetlerden yararlanması bakımından İŞGEM’ler arasında bazı farklılıklar bulunduğu ve bu farklılıkların, İŞGEM’ler arasında firma başarısı açısından farklılıklara yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular; kuluçka firmaları, kuluçka yöneticileri, iktisadi gelişme kuruluşları ve politika kurumları (Kalkınma Ajansları ve KOSGEB gibi) ve ilgili diğer kurum/kuruluşlar için öneriler ve öngörüler sunmaktadır. İŞGEM’lerin işleyişi hakkında ortaya koyulan sonuçların ilgili aktörler için yararlı olacağı ve gelecekteki İŞGEM’lerin kuruluşu için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından "İş Kuluçkalarında Yeni Kurulan Girişimlerin Hayatta Kalma ve Büyüme Performansını Etkileyen Faktörler: KOSGEB İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) Üzerine Bir Araştırma" konulu 109K139 numaralı proje ve Süleyman Demirel Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından 2684-D-11 numaralı doktora projesi kapsamında desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşletme Kuluçkası, İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM), Firma Hayatta Kalma, Hayatta Kalma Analizi, Cox Orantılı Hazard Modeli